

Riigikohus
kantselei@riigikohus.ee

18.06.2025 nr 12-19/25-12/2

Märt Põdra kaebuse edastamine

Edastan Riigikohtule Märt Põdra 16.06.2025 e-kirjaga (lisa 1) esitatud kaebuse (lisa 2) Vabariigi Valimiskomisjoni 12.06.2025 toimingu – tema kui vaatleja eemaldamine Vabariigi Valimiskomisjoni koosolekult – peale ning taotluse hinnata RKVS § 12 lg 3, § 19⁴ jt vaatlemist puudutavate sätete põhiseaduspärasust. Vabariigi Valimiskomisjoni 12.06.2025 koosoleku protokoll on koostamisel ning selle saadame hiljem.

Vabariigi Valimiskomisjon vaidleb kaebusele vastu ja palub selle rahuldamata jätta.

Koosoleku päevakord oli avalikustatud valimised.ee veebilehel,¹ millest oli näha, et arutluse all olevale teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang avaliku teabe seaduse (AvTS) § 35 lg 1 p 9 alusel. Koosoleku 4. päevakorrapunkti ajal käsitleti hääletamissedeli teksti värvi ja turvaelementide kehtestamist 2025. aastal toimuvateks kohaliku omavalitsuse volikogu valimisteks. Tegemist on valimiste turvalisuse seisukohalt tundliku teabega. Kui sedeli kujunduse, värvilahenduse ja turvaelementide kirjeldus muutub avalikult kättesaadavaks enne valimisi, tekib reaalne oht, et kolmandad isikud võivad valmistada sedeleid, mida on visuaalselt keeruline ametlikest eristada. Selline võimalus seaks ohtu valimiste usaldusväärsuse, salajasuse ja tulemuste kehtivuse. AvTS § 35 lg 1 p 9 alusel tuleb piirata juurdepääsu teabele, mis kirjeldab turvasüsteeme, -organisatsiooni või -meetmeid.

Riigikohus on oma 11.04.2025 otsuses asjas nr 5-25-3 leidnud, et Vabariigi Valimiskomisjonil on kohustus kaitsta teavet, mille kõrvalistele isikutele teatavaks saamine võib ohustada valimissüsteemi korrapärasust toimimist ja turvalisust.

Juurdepääsupiirang rakendati vaid ühe päevakorrapunkti ulatuses. Enne ja pärast piiratud arutelu said vaatlejad, sh kaebaja, koosolekul vabalt osaleda.

Enne päevakorrapunkti number 4 arutelu alustamist palus koosoleku juhataja vaatlejatel saalist lahkuda. Kolm isikut jäi oma kohtadele istuma ning soovisid koosoleku kinniseks kuulutamise üle vaielda. Esimees selgitas lühidalt veel kord päevakorrapunkti arutelu kinniseks kuulutamise põhjust. Kuna isikud, sh kaebaja, ruumist ei lahkunud, võttis esimees vaheaja ning kutsus kohale riigikaitse objektid valvavad politseiametnikud. Politseiametnikega läbirääkimiste tulemusena kaebaja lahkus ruumist.

¹ Kättesaadav arvutivõrgus: <https://www.valimised.ee/et/vabariigi-valimiskomisjoni-koosolek-12-juunil-2025>.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ingrid Kullerkann

Vabariigi Valimiskomisjoni esimees

Lisad:

1. Kaebuse edastamise 16.06.2025 e-kiri;
2. Riigikohtule saadetud kaebus.

Katrin Laaniste

katrin.laaniste@valimised.ee